

Kaisa Juuso ps

## **Toimenpidealoite kuntien peruspalvelujen valtionosuuksista annetun lain muuttamisesta**

### **Eduskunnalle**

Valtioneuvosto päätti myöntää viime viikolla harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 21 kunnalle. Tukea haki tänä vuonna kaikkiaan 89 kuntaa. Tänä vuonna valtioneuvosto myönsi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta yhteensä 10 miljoonaa euroa.

Valtioneuvoston päätöksen perustelujen mukaan harkinnanvarainen valtionosuuden korotus voidaan myöntää kunnalle, joka tarvitsee lisätukea poikkeuksellisten tai tilapäisten kuntataloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lisäksi päätöksessä huomioidaan hakijakunnan paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden harkinnanvarainen korotusmahdollisuus sisältyy lakiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelta 2009. Lain mukaan valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Suunnitelma tulee liittää valtionosuuden korotusta koskevaan hakemukseen. Valtionosuuden korotuksen myöntämiselle ja käytölle voidaan asettaa myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan: "Harkinnanvaraisten valtionosuuden korotusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennetään kunnille maksettavista valtionosuuksista. Vähennys on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri."

Lainkohdan mukaan muut kunnat maksavat omista valtionosuuksistaan näiden 21 kunnan valtionosuuden korotuksen. Muut kunnat maksavat joka vuosi yhteisvastuullisesti omista valtionosuuksistaan niille, jotka ovat saaneet harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen. Raha tulee samalta momentilta, eli se vähennetään muiden kuntien valtionosuuksista. Kuitenkin valtionosuuslainsäädännön mukaan kaikille kunnille kuuluisi valtionosuusperusteissa säädetty valtionosuus lyhentämättömänä.

Nykyinen tilanne ei ole kannustava. Ne kunnat, jotka ovat sopeuttaneet ja pitäneet taloutensa tasapainossa, joutuvat maksamaan omasta lakisääteisestä valtionosuudestaan niille kunnille, joille valtioneuvosto myöntää harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen. Oikeudenmukaisuuden vuoksi valtionosuuden harkinnanvaraista korotusta varten tulisi olla erillinen määräraha siten, että harkinnanvarainen korotus ei ole pois muiden kuntien lakisääteisestä valtionosuudesta.

## Toimenpidealoite TPA 47/2019 vp

Valtiovarainministeriö on alkuvuonna 2019 julkaissut kuntien valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita koskevan selvityksen. Sen mukaan valtionosuusjärjestelmän keskeisenä tarkoituksena on varmistaa, että kaikilla kunnilla on olosuhteista, palvelutarpeista ja kuntien tulopohjan eroista huolimatta edellytykset selvittää lakisääteisistä tehtävistään. Tämän tulisi toteutua eri osissa maata kohtuullisella vero- ja maksurasituksella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamiseksi siten, että harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ei enää vähennetä muiden kuntien valtionosuuksista.*

Helsingissä 2.12.2019

Kaisa Juuso ps